

ת"פ 12174/04/15 - מדינת ישראל נגד ט י

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 12174-04-15 מדינת ישראל נ' י (עציר)
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	ט י (עציר)
	ע"י עו"ד ליאור רונן

החלטה

נגד הנאשם הוגש כתב אישום בו יוחסו לו, בשני אישומים, עבירות של חבלה בכוונה מחמירה- לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- החוק), אישומים- לפי סעיף 192 לחוק, תקיפה בנסיבות מחמירות- לפי סעיף 382(ג) לחוק, ותקיפה סתם- לפי סעיף 379 לחוק; הכל בגין עבירות שביצע במהלך חודש מרץ 2015 כלפי בת זוגו לשעבר וכלפי שכן.

ביום 10.9.15, הציגו ב"כ הצדדים הסדר טיעון, במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן, אשר עובדותיו נותרו זהות כמעט במלואן, למעט תיקונים קלים (העיקרי בהם הוא שהמתלוננת לא הוגדרה עוד כבת זוגו של הנאשם), כשהתיקון המשמעותי חל בהוראות החיקוק, כך שהנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות- לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק, במקום העבירה של חבלה בכוונה מחמירה, ובעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש- לפי סעיף 380 לחוק, במקום העבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות; במסגרת ההסדר הודיעו הצדדים כי המאשימה תעתור לעונש של 7 שנות מאסר, מאסר על תנאי וקנס, וההגנה תטען לעונש באופן חופשי. במעמד הצגת הסדר הטיעון, ביקש הסנגור דחיה לצורך היערכות לטיעונים לעונש, והודיע כי בכוונתו לטעון שהנאשם היה שתוי מאד בעת האירוע נשוא האישום השני, אם כי לא ברמה המגיעה לכדי הגנת השכרות.

ביום 20.10.15 עתר הסנגור לדחיית הדיון למשך 3 חודשים, לשם פניה למומחה מטעם ההגנה, מאחר שבכוונתו לבחון "**מספר היבטים הנוגעים לאישיותו ומצבו של הנאשם**"; ב"כ המאשימה לא התנגדה לבקשה זו, ומאז נדחה הדיון מפעם לפעם לצורך קבלת חוות הדעת, לרוב בהסכמת המאשימה. ביום 16.6.16 הודיע הסנגור כי קיבל לאחרונה את חוות הדעת והעבירה למאשימה, וב"כ המאשימה עתר לדחיית הדיון לשם לימודה, ולצורך כך נדחה הדיון ליום 17.7.16 ולאחר מכן ליום 9.10.16.

בדיון שנקבע ליום 9.10.16 הביע ב"כ המאשימה לראשונה התנגדות לקבלת חוות הדעת, בטענה כי האמור בה עומד בסתירה להודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן, ציין כי בכוונת המאשימה לחקור את המומחה, אך עתר לדחיית הדיון על מנת לבוא בדברים עם הסנגור.

בדיונים שהתקיימו ביום 30.10.16 וביום 13.11.16, הסבירה ב"כ המאשימה כי מעבר לכך שלטעמה עורך חוות הדעת התייחס לעניינים שאינם בתחום מומחיותו, המאשימה סבורה כי קביעותיו לפיהן הנאשם סובל מלקות נוירו-קוגניטיבית הפוגעת גם בוויסות הרגשי שלו, עומדות בסתירה להודאת הנאשם או לראיות האחרות שבתיק, שכן יש להן השלכה לעניין היסוד הנפשי של הנאשם ומודעותו לרכיבי העבירות. לטענתה, גם אם יטען כי אין מדובר בקביעות השוללות את אשמתו של הנאשם, אלא בנסיבות מקלות בלבד, הרי שמדובר בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אשר לפי סעיף 40' לחוק, יש להוכיחן במסגרת שמיעת הראיות, ואין לאפשר להגנה להעלותן לאחר שהנאשם הודה. עוד טענה, כי היה מקום להעלות טענות אלו במהלך המו"מ בין הצדדים כדי לאפשר למאשימה לשקול את עמדתה לפני הצגת ההסדר.

על כן, עתרה ב"כ המאשימה שלא לאפשר את הגשת חוות הדעת מטעם ההגנה, וטענה כי אם בקשתה לא תיענה, הרי שהמאשימה תבקש לחקור את עורך חוות הדעת ואף לזמן עדים נוספים שיוכלו להפריך את ממצאיה.

ב"כ הנאשם טען כי הוא העלה טענות בנוגע לבעיה ממנה סובל הנאשם (אותה הגדיר בשעתו כפוסט טראומה) כבר במהלך המו"מ בין הצדדים, ולכן אף ביקש להפנות את הנאשם לפסיכיאטר המחוזי, וכי רק לאחר קבלת חוות הדעת של המומחה מטעמו, היה בידיו להצביע על הבעיה; עוד טען, כי הבעייתיות בהתנהגותו של הנאשם עלתה גם מעדויות של עדים, המצויות בחומר החקירה, וכי עניין מודעותו של הנאשם למעשיו עלה בהרחבה במו"מ עם המאשימה, שכן הנאשם טען שהוא לא זוכר את האירוע, ובסופו של המו"מ הוחלט לשנות את הוראות החיקוק בהתאם.

עוד ציין הסנגור כי עמדת המאשימה הפתיעה אותו, מאחר שהדיון נדחה תקופה ארוכה לשם קבלת תגובתה לחוות הדעת.

הסנגור הבהיר, כי הנאשם אינו מבקש לחזור בו מהודאתו, אשר ניתנה לאור מכלול העדויות שהצטברו בתיק, ובעיקר לאור עדות המתלוננת ועדי ראיה, למרות שהוא לא זוכר את האירועים; כי ההגנה מבקשת להגיש את חוות הדעת כראיה לעניין העונש בלבד - כחלק מנסיבות מקלות הקשורות בביצוע העבירה; וכי ההגנה תשקול אם לזמן בהמשך עדים נוספים לגבי מצבו של הנאשם, בהתאם לעדים שתזמן המאשימה.

דין והכרעה

כאמור, ובהמשך לטענות ב"כ המאשימה הבהיר הסנגור כי הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו. מעבר לנדרש אציין כי לאחר שעיינתי היטב בחוות הדעת, על כל סעיפיה, לא מצאתי שיש בה כדי לחתור תחת הודאתו של הנאשם, או כדי לבסס טענה של העדר אחריות או מודעות למעשיו.

אם כך, הסנגור מבקש להגיש את חוות הדעת כראיה לעונש בלבד, ומבקש להסתייע בה בטיעוניו לעונש, בין היתר לשם הוכחת נסיבות מקלות הקשורות בביצוע העבירה, וכדי שהדברים יובאו בחשבון בעת קביעת מתחם העונש ההולם למעשי הנאשם.

הסוגיה של הבאת ראיות והעלאת טענות בנוגע לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במסגרת הטיעונים לעונש, הוסדרה בסעיף 40' לחוק, שלפיו:

"(א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)-

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

אם כך, לפי החוק, על הצדדים להוכיח את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במהלך שמיעת הראיות, או לדאוג לציין במסגרת עובדות כתב האישום, במקרה בו הנאשם מודה בעובדות כתב האישום, ובעיקר כשמדובר בכתב אישום מתוקן המוגש במסגרת הסדר טיעון.

בהתאם נקבע בפסיקה (גם לפני התיקון לחוק ובעיקר לאחריו), כי כשמדובר בכתב אישום שתוקן כחלק מהסדר טיעון, אל לבית המשפט להדרש לעובדות או לנסיבות שלא נכללו בכתב האישום המתוקן, למעט בנסיבות המתוארות בסעיף 40(ב)(2) לחוק, היינו במקרים בהם לא ניתן היה לטעון לגבי עובדות או נסיבות אלו בשלב בירור האשמה, או על מנת למנוע עיוות דין.

וכך, נקבע כי אין להתיר לנאשמים להעלות טענות בנוגע להתנהגות המתלוננים שעמדה ברקע לאירועים, אשר לא הוזכרו בכתבי האישום המתוקנים (ראו לעניין זה, ע"פ 7349/14 **מדינת ישראל נ' פלונית** (14.5.15), ע"פ 6802/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (6.1.15)), וכי בית המשפט אף אינו רשאי להסתמך על עובדות שהובאו בפניו בשלב שמיעת הראיות שקדמה להסדר הטיעון, אם הן לא מצאו ביטוי בכתב האישום המתוקן (ע"פ 5841/14 **מדינת ישראל נ' ארקאן** (8.7.15)).

בענייננו, עוד בשלבים הראשונים של ההליך ולפני תחילת המו"מ בין הצדדים, הוגשה חוות דעת פסיכיאטרית אודות הנאשם, וביום 18.4.15 עתר הסנגור לקבלת חוות דעת משלימה של הפסיכיאטר המחוזי, לאור הטענה שלדברי המתלוננת, הנאשם סובל מפוסט טראומה בשל אירוע משירותו הצבאי, ובשל חבלת ראש שעבר. בסופו של דבר, לאחר קבלת חוות דעת פסיכיאטרית משלימה ששללה את האפשרות של השפעתן של פוסט טראומה או חבלת ראש על מעשי

הנאשם, הגיעו הצדדים להסדר, במסגרתו, כאמור, נמחקה העבירה של חבלה בכוונה מחמירה הדורשת כוונה מיוחדת, ובמקומה הודה הנאשם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, הדורשת יסוד נפשי של פיזיות. גם לאחר הצגת ההסדר, הסכימה המאשימה לדחיית הדיון לתקופה ארוכה לשם קבלת חוות דעת שתבחן "היבטים הנוגעים לאישיותו ומצבו של הנאשם".

במצב דברים זה, ובהתחשב גם בעובדה שמאז קבלת חוות הדעת ועד להעלאת ההסתייגות הראשונה מצד המאשימה חלפו כארבעה חודשים, נראה לי כי התנגדותה של המאשימה להגשת חוות הדעת בטענה שהדברים לא הובאו בחשבון במסגרת המו"מ וההסדר, אינה במקומה.

זאת ועוד, בשונה מהמקרה שנדון בת"פ 29240-05-14 **מדינת ישראל נ' אבו ענזה** (18.10.15) אליו הפנתה ב"כ המאשימה, בענייניו הנאשם לא ביקש להעלות במסגרת הטיעונים לעונש טענות עובדתיות חדשות או כאלו העומדות בסתירה לאמור בכתב האישום, אלא הציג חוות דעת המתייחסת לנתוניו האישיים, שממילא אינם באים לידי ביטוי בעובדות כתב האישום; זאת ועוד, נתונים אלו לא היו בידי הנאשם בעת הודאתו בכתב האישום המתוקן, אך יחד עם זאת הסנגור טען מלכתחילה שהנאשם סובל מבעיות שונות, ואף הותר לו במסגרת ההסדר להעלות טענות בנוגע לצריכת אלכוהול על ידי הנאשם בעת האירוע (טענות שגם הן לא צוינו בכתב האישום המתוקן).

הנתונים החדשים בעניינו של הנאשם דומים יותר לנתונים אישיים העולים לעתים מתסקיר שירות המבחן, ואשר עולים כל העת מתסקירי נפגע עבירה, שלעתים יש בהם כדי להשפיע על מתחם העונש ההולם, ואשר לטעמי יש מקום לקבלם, על אף העיתוי בו הם מועלים.

לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי מתקיים החריג הקבוע בסעיף 40(ב)(2) לחוק, שכן הנתונים שהובאו בחוות הדעת לא היו מצויים בידי ההגנה בעת הצגת ההסדר, ובנוסף, לאור הצהרות הסנגור והסכמת המאשימה לדחיית הדיון לתקופה ארוכה לשם הגשת חוות הדעת, אני סבורה כי מניעת האפשרות להצגתה בפני בית המשפט תגרום עיוות דין לנאשם.

על כן, אני מתירה את הגשת חוות דעת המומחה מטעם ההגנה כראיה לעניין העונש, בכפוף לזכותה של המאשימה לחקור את המומחה בחקירה נגדית.

עם זאת יודגש, כי אין בהחלטתי זו משום הבעת עמדה לגבי מסקנותיו של המומחה בחוות הדעת, או משום קביעה כי חוות הדעת מבססת טענה של קרבה לסייג לאחריות פלילית, או כל טענה אחרת שיש בה כדי להשפיע על מידת אשמו של הנאשם, והדברים ילובנו בסופו של דבר במסגרת גזר הדין.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

הצדדים יודיעו אלו עדים הם מבקשים לזמן לשיבת הטיעונים לעונש, בהתחשב בהחלטה זו, ובהתאם, יתואם מולם מועד

להמשך הדיון.

ניתנה היום, כ"א חשוון תשע"ז, 22 נובמבר 2016, בהעדר
הצדדים.